

Posudek vedoucího na magisterskou práci **Bc. Lucie Kučerové** *Odersko po druhé světové válce v životních příbězích jeho obyvatel*. Praha, Pracoviště OH-SD FHS UK 2016, 105 stran plus přílohy

Posuzovaná diplomová práce se zabývá regionem a tématem, k němuž má autorka díky rodinným kořenům velmi osobní vztah. I přes velké množství literatury, které k dějinám migrací v českých zemích po roce 1945 v uplynulém čtvrtstoletí vyšly, se domnívám, že volbu zaměřit se na dění v oderském mikroregionu je přínosné. Právě v zaměření se na popis a reflexi dějinných procesů na té nejnižší úrovni totiž skýtá velký prostor pro obecné poznání a zároveň je i vhodné pro formát kvalifikačních prací tohoto druhu.

Samotná práce se pohybuje na pomezí historiografie moderních a soudobých dějin, orální historie a dílem také s přesahy do historické geografie, etnologie, kvalitativní sociologie a antropologie. Zejména orální historie by pak měla jako výzkumný nástroj hrát klíčovou úlohu. Otázkou je, do jaké míry se autorce podařilo poznatky a přístupy těchto disciplín skloubit a propojit na stránkách jednoho textu.

Co se týče využití odborné literatury, autorčin soubor je poměrně reprezentativní a dle mého soudu je třeba ocenit, že dokáže pracovat s širokou škálou titulů nejen české polistopadové produkce, ale reflektuje také starší práce předlistopadové a dokonce i práce k přelomu 19. a 20. století, včetně prací německojazyčných. V tomto ohledu se značně vymyká průměrnému vzorku studentů–badatelů a studentek–badatelek v současnosti zpracovávajících svá díla na Pracovišti OH-SD. Samozřejmě, že by bylo možné doplnit ještě některé další práce zejména anglosaské provenience přinášející ještě další pohledy (např. práci B. Frommera – Národní očista), domnívám se však, že celkově soubor poskytuje dostatečné zázemí pro cíle, jež si autorka předsevzala.

V rovině využití pramenné základny je možné konstatovat, že autorka se opírala především o archivní prameny regionální provenience, dále pak o materiály z osobních sbírek, elektronické zdroje a v neposlední řadě též o pestrý soubor rozhovorů rozličné provenience, které realizovala autorka sama, či využila již stávajících sbírek. I když se autorka snaží rozdíly mezi prameny charakterizovat v příslušné části práce, přesto bych chtěl do diskuze položit otázku, jaký způsobem se využívané rozhovory liší a jak se připravovala a jak posléze probíhaly rozhovory, které realizovala ona sama (tj. jaký typ rozhovorů využívala, jaké měla okruhy otázek apod.)?

Vlastní obsah dle mého soudu vznikla po zralé úvaze a zvolená struktura práce se více méně drží tradičních postupů zpracování podobných témat. Zde bych ocenil autorčin důraz na popsání specifík regionu na základě dostupné literatury a pramenů, což v řadě prací podobného formátu opět nebývá úplně zvykem. Vzhledem tomu, že vylíčení dění ve zmiňovaném regionu má poněkud tradiční charakter, zejména milovníci orálněhistorických analýz a interpretací budou značně zklamáni, neboť autorka se získanými či převzatými rozhovory pracuje spíše ve stylu ilustrativních ukázek dokumentujících tvrzení z literatury či jiných pramenů. Jistým pokusem o výjimku se pak kapitola o Odersku jako domově, kde však autorka opět spíše reprodukuje názory druhých a dokresluje ukázkami, než aby se jala dosavadní stav poznání nějak překročit či s ním polemizovat. Do diskuze bych proto chtěl autorce položit zdánlivě banální otázku, kde se podle jejího soudu její narátoři cítí být „doma“ a jestli byla tato otázka nějak rozebírána během rozhovoru či samovolně vyplynula z kontextu vyprávění? V této souvislosti by mě též zajímal, zdali je zde nějaký rozdíl mezi „starousedlíky“ a nově příchozími a též s jakým státním celkem, potažmo národností skupinou obyvatel a také širším regionem/regionálním centrem se narátoři identifikovali či identifikují? Z obecně historického hlediska by mně pak zajímalo, jak poválečná situace na Odersku korespondovala či se naopak lišila od regionů již popsaných v odborné literatuře

(např. zdali zde vznikl pocit jisté „vykořenění“, zdali měli migrace posléze nějaké hlubší politické či sociálně-kulturní důsledky pro vývoj regionu apod.)?

Po formální stránce je práce sepsána na solidní úrovni a za velmi pozitivní považuji zařazení obrazových příloh získaných v průběhu archivních bádání a také terénních rozhovorů.

Diplomovou práci považuji i přes uvedené nedostatky za zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a v případě velmi kvalitní obhajoby ji navrhuji hodnocení známkou 1 (výborně).

V Praze 15. 9. 2016

PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.